Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237, 4-0807
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 139. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го ЛИПНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 22, 1954. No. 139. VOL. LXI

СЕН. МЕК КАРТІ ПРИЙНЯВ РЕЗИГНАЦІЮ КОНА

ПЕРЕВЕДЕНО НИЗКУ ЗМІН В ПЕРЗОНАЛІ СЕНАТСЬКОЇ СЛІДЧОЇ КОМІСІЇ

Вашингтон. — Сенатор Джозеф МекКарті, голова сенатської постійної слідчої комісії, підкорився вчора вимогам більшости членів тієї комісії та прийняв резиґнацію головного правного дорадника тієї комісії, Роя М. Кона, як теж погодився на низку змін і переставлень інших осіб у штабі тієї комісії. Резиґнацію Кона прийняв сен. МекКарті з виразним застереженням, кажучи, що вона є „найбільшою перемогою комуністів" та що Кон уступив під натиском „фантастичних наклепницьких атак". Крім того, сен. МекКарті рішив перенести спірного асистента дорадника комісії, Дана Соріна, до свого персонального штабу, теж обороняючи його. Ці зміни поробив сен. Мек Карті на вимогу чотирьох з усіх сімох членів комісії та ще перед її засіданням. Комісія від себе погодилась здержати „без пересудів" потвердження на пості управителя бюра комісії Томаса ЛаВенія аж до дальшого розгляду його особистого „рекорду". Після того комісія затвердила 22 інших службовців комісії на їх теперішніх постах, переважно як слідчих, включно з Френсісом Ф. Карром та Джеймсом Джуліяна, найбільш суперечними урядовцями з останніх противорічностей між сен. МекКарті і армією. Ці зміни викликали зрозумілу сенсацію в столичних колах і їх уважається одною з нечисленних невдач сенатора МекКарті в його сенатській кар'єрі від 1946 року. Тим часом сен. Фландерс, який заповів був на вівторок резолюцію в Сенаті для „цензури" діяльности сен. Мек Карті, себто резолюцію про сенатське упімнення для сен. МекКарті, нагло змінив свою думку і повідомив, що цю свою резолюцію він задумує поставити на порядок нарад аж 30-го липня, себто напередодні відрочення сесії Конґресу. Сен. Фландерс рішився на це за намовою тих демократичних сенаторів, які підтримують його резолюцію та які вважають, що безпосередньо перед закінченням сесії Конґресу ця резолюція матиме більші вигляди на її переведення

Сенатська комісія апробувала кару смерти для шпигунів

Вашинґтон. — Сенатська правнича комісія апробувала вчора ухвалений Палатою Репрезентантів законопроєкт, який передбачає кару смерти для шпигунів не тільки під час війни, але і в мирних умовинах. Згідно з цим же законопроєктом, всі особи, які мають „закордонний вишкіл" у шпигунстві чи саботажах, повинні зареєструватись у департаменті справедливости. В дальшому комісія ухвалила законопроєкт, який давав би президентові країни право позбавляти чи недопускати до праці в оборонній індустрії всіх „потенційних підривників". Палата Репрезентантів минулого тижня відложила цей законопроєкт під натиском сильного спротиву збоку робітничих груп. Сенатська комісія зі свого боку відложила ухвалу в справі переведеного вже в Палаті законопроєкту департаменту юстиції, на підставі якого були б леґалізовані, як судові докази, підслухані телефонічні розмови, що відносяться до національної безпеки.

Пенсійний законопроєкт має вигляд на ухвалення

Вашинґтон. — Фінансова комісія Сенату поспішає з узгідненням сенатських і палатних розбіжностей в законопроєкті про суспільне забезпечення, щоб могти передати цей закон на остаточне ухвалення Сенату ще перед відроченням сесії Конґресу з кінцем цього місяця. Новий законопроєкт, запропонований президентом Айзенгавером, передбачав охоплення системою суспільного забезпечення дальших 10,500,000 осіб, що Палата зменшила на 10,000,000, а сенатська комісія на 6,000,000. Передбачено теж поважне збільшення мінімальної і максимальної суми соціяльного забезпечення на старість. У законопроєкті треба ще тільки узгіднити кілька менших розбіжностей, і він буде переданий Сенатові на ухвалення.

У Мехіко також починають чистку комуністів

Мехіко Ситі. — У Мехіко розпочався сильний рух за тим, щоб уряд прогнав з публічних постів усіх комуністів. Рух у справі такої чистки почався із звільненням д-ра Ідуарта з посту директора Національного Інституту Мистецтв, який він займав від 1952-го року, зрезиґнувавши раніше зі становища професора еспанської мови в Колумбійському університеті в Ню Йорку. Д-ра Ідуарта звільнено за те, що він дозволив прикрити комуністичним прапором домовину Фріди Кальо, артистки і жінки комуніста. Тепер численні організації домагаються дальшої чистки, заповідаючи публічне проголошення імен відомих комуністів на урядових та інших публічних постах.

РЕСПУБЛІКАНСЬКІ СЕНАТОРИ ОБСТОЮЮТЬ ОЗБРОЄННЯ ЗАХ. НІМЕЧЧИНИ

Вашинґтон. — Впливова група республіканських сенаторів плянує звернути увагу урядові президента Айзенгавера, щоб він намагався довести до договору про суверенність і озброєння Західньої Німеччини ще в цьому році. Вони вважають, що англо-американський плян признати Зах. Німеччині суверенність без права озброєння не буде „реальний", бо право суверенности включає не тільки право, але й обов'язок самооборони, яка неможлива без відповідної збройної сили. Сенатор Ферґусон, голова сенатської політичної комісії, висловив переконання, що відповідна резолюція в цій справі буде запропонована Конґресові ще перед відроченням його теперішньої сесії з кінцем цього місяця. Сенатор Новленд, лідер республіканської більшости в Сенаті, зайняв у цій справі дещо здержливіше становище, очікуючи на вислід розгляду правного становища в тій ситуації, яке переводить державний департамент. Плянований урядами ЗДА і Англії договір про суверенність Німеччини є відповіддю на труднощі ратифікації деякими країнами, головно Францією та Італією, договору про Европейську Оборонну Спільноту, який передбачує створення европейської армії, включно з німецькими дивізіями в її складі. Державний департамент ставиться із застереженням до такого договору в справі суверенности Зах. Німеччини, який включав би теж і озброєння тієї країни без апробати інших альянтів, головно Франції.

Москва підготовляє новий виступ у Східній Німеччині

Берлін. — Вільгельм Пік, т. зв. президент Східньої Німеччини, і Вальтер Ульбріхт, генеральний секретар німецької комуністичної партії, перебувають тепер у Москві, ніби то як гості на святкуванні Дня Совєтського Спортовця. Фактично ж — твердить німецька преса — у Москві ведуться з східньо-німецькими комуністами наради над якимись новими „ходами" совєтської політики у справі Німеччини. Не виключене, що Москва запропонує нову міжнародну конференцію в справі „об'єднання" Німеччини. Тим часом місце Владіміра Сємьонова, совєтського амбасадора в Східній Німеччині, зайняв Георгій Пушкін, а Сємьонов дістав „інше призначення".

Пропонують „двобічну закордонну допомогу"

Ню Йорк. — Конґресмен Герберт Ворбиртон, республіканець з Делевару, який кандидує тепер на сенатора з того стейту, виголосив тут у Крайовому Республіканському Клюбі промову, в якій сильно обстоював „двобічну закордонну допомогу", домагаючись, щоб чужинні країни, взаміну за фінансову допомогу, яку вони одержують від З'єдинених Держав, робили свої замовлення в американських індустріяльних і торговельних підприємствах. Досі було так, що кожна країна, яка дістала американську допомогу на розвиток її господарства, могла вживати ці допомогові фонди на вільному ринку. Конґресмен Ворбиртон вважає, що це було б цілком чесно і справедливо, якби країни, що дістають американську фінансову допомогу, були зобов'язані допомагати американському господарству, даючи йому свої замовлення.

Канада розбудовує військову фльоту

Геліфекс, Канада. — В можливій майбутній війні королівська канадійська фльота мала б важливу функцію в ескортуванні та охороні конвоїв, а також в обороні узбережжя Канади та З'єдинених Держав. Тепер Канада має 58 військових кораблів, з чого 36 призначені для НАТО. Крім того, в потребі канадійський уряд міг би впродовж відносно короткого часу передати для оборони ще приблизно 50 кораблів, що тепер є в резерві. Людська сила канадійської фльоти становить кругло 17,000 старшин і моряків. У зв'язку із збільшеними оборонними завданнями та відповідальністю і ролею Канади у вільному світі, канадійський уряд, у тісному порозумінні із ЗДА, укладає сміливу програму розбудови своєї морської сили, кораблів і персоналу.

СССР вислав третю ноту до ЗДА у справі „Туапсе"

Москва. — Уряд СССР вислав уже третю з черги дипломатичну ноту до уряду ЗДА в справі схопленого національними китайцями з Формози совєтського танкера „Туапсе", що віз ґазоліну до одного з комуно-китайських портів. ЗДА відразу заявили, що з цією справою не мають нічого спільного і що ні один американський корабель не був замішаний у справу схоплення „Туапсе". Однак Москва оскаржує Вашинґтон в тому, що китайські „пірати" схопили совєтський корабель на водах, що їх контролює американська воєнна фльота.

ЗМІНИ В КЕРІВНИЦТВІ ІНСТИТУТУ ВИВЧЕННЯ СССР

Мюнхен (власна кор.). — Наслідком довгих розмов і офіційних та приватних переговорів, що провадилися під час і після наукової конференції Інституту вивчення Історії і Культури СССР, стали можливими деякі поступки на користь українських учених. Відомо, наприклад, що заступником директора Інституту стане українець, проф. Іван І. Бакало. Головою Наукової Ради буде проф. Борис Мартос. Членом Наукової Ради проф. Вакуменко. Крім того, до Наукової Ради введено також кількох представників поневолених народів, між ними д-р Станкевіч від білорусів і проф. Керімал від тюрко-татарських народів. Передбачається також ряд інших змін. Треба, одначе, ствердити покривджене становище представників поневолених народів, що зовсім не представлені в адміністрації Інституту і дуже мало представлені в дорадчих органах. Основні керівні становища в поодиноких відділах (бібліотека, бібліографічний відділ, видавництво, редакції „Вісника" і „Бюлетеня" тощо) залишаються ще за росіянами. Тому тяжко говорити при теперішньому становищі про якісь кардинальні зміни, зокрема про зміни в напрямку публікацій.

Зміни на користь українських учених свідчать про те, що серед російських еміґрантських кіл перемагає концепція створення антикомуністичної „російсько-української дружби". Тяжко добачити щось нове і оригінальне в цій концепції, крім мавпування московсько-комуністичних затій у зв'язку з горезвісним святкуванням Переяслава.

ПІДПИСАНО ПЕРЕМИР'Я ДЛЯ ІНДО-КИТАЮ

На женевській конференції осягнено порозуміння між Фрацією і комуністами у справі закінчення 8-літньої війни. — У висліді договору В'єтнам буде поділений на 17-тій паралелі

Женева. — 8-літня громадянська війна в Індо-Китаї, в якій по одному боці змагалась Франція і співпрацюючі з нею національні автохтонні уряди В'єтнаму, Лаосу і Камбоджі, а по другому боці — комуністи з всебічною допомогою від червоного Китаю, — закінчилась порозумінням на Женевській конференції. В год. 3,42 по півночі з 20 на 21 липня европейського часу — відбулась церемонія підписання договору, що складається з кількох окремих актів. Приявними були репрезентанти всіх 9 держав, що брали участь у конференції. Репрезентант ЗДА, ген. Беделл Смит, договору не підписав, але в вівторок, у відповідь на домагання комуністів, щоб договір підписали всі 9 держав, потвердив, що ЗДА, не підписавши того договору, все ж будуть його респектувати. Комуністи прийняли це до відома. Акт про перемир'я в Камбоджі мав бути підписаний у середу. Сам французький прем'єр, який місяць тому поставив був дату 20 липня, як останній термін для замирення, пішов був опівночі спати і відкликав заповіджену промову по радіо. Найважніші постанови порозуміння такі: В'єтнам буде поділений на дві частини за паралелею 17. Північна частина, разом із містами Ганой і портом Гайфонґ, дістанеться комуністам. У південній частині за правлінням теперішнього режиму Баї залишається столиця Індо-Китаю Сайґон, місто Гуе, як столиця провінції Аннам, портове місто Туран і єдиний шлях до Ляосу. Дельта Червоної ріки, що дістанеться комуністам, як також названі міста Ганой і Гайфонґ мають бути очищені французами впродовж 300 днів, щоб дати змогу евакуюватись французькому експедиційному корпусові і тому цивільному населенню, що не захоче піти під правління комуністів. Камбоджу комуністи цілком звільнять, а в Ляосі залишаються, згуртовані в двох північно-західніх провінціях, суміжних із В'єтнамом і комуністичним Китаєм. Припинення збройних дій прийде офіційно впродовж 48 годин. Договір про військове перемир'я був підписаний відпоручниками французького генерала Елі і в'єтмінського генерала Во Нґуєна Джіяпа. Договір передбачує виміну полонених впродовж 30 днів.

ЗДА ВВАЖАЮТЬ ПЕРЕМИР'Я В ІНДО-КИТАЇ ПЕРЕМОГОЮ КОМУНІСТІВ

Вашинґтон. Перемир'я в Індо-Китаї на таких умовах, як його підписано, уряд ЗДА вважає за перемогу комуністів і поразку вільного світу, — повідомлено тут з поінформованих джерел. Проте, уряд ЗДА плянує проголосити однобічну заяву, в якій прийме „принципово" постанови про перемир'я та потвердить свою „спроможність респектувати" ті постанови на підставі чартеру Об'єднаних Націй. Цю заяву мав зложити президент Айзенгавер на пресовій конференції в середу рано, але в поінформованих колах уважають, що в американській заяві будуть названі тільки ті постанови, які ЗДА „можуть респектувати", натомість будуть зіґноровані ті, що не відповідають духові американської політики. В поінформованих дипломатичних колах уважають, що постанови про перемир'я в Індо-Китаї взагальному йдуть по лінії тих принципів, що їх устійнили на недавніх своїх нарадах у Вашинґтоні прем'єр Черчил та президент Айзенгавер. Америка має застереження зокрема щодо лінії поділу В'єтнаму і секретар оборони Чарлз Вилсон мав заявити, що ЗДА не думають ґарантувати тієї лінії поділу, згл. ґарантуватимуть її лише настільки, наскільки цього вимагатимуть їхні зобов'язання відносно їхніх союзників.

Відгуки Женевського порозуміння у Парижі й Лондоні

Тому, що прем'єр Мендес-Франс кількакратно заявляв, що Женевська конференція так або інакше мусить закінчитись до півночі з вівтірка на середу, французи ждали до півночі на вістки з Женеви. Однак термін, поставлений французьким прем'єром, перетягнувся на кілька годин. Опівночі французи дізналися, що заповіджена радіо - промова Мендеса - Франса не відбудеться. З того деякі здогадувались, що в останній хвилині переговори закінчились невдачею. Проте ранішні часописи принесли під великими заголовками вістку про підписане перемир'я. У Франції нема великої радости, бо зараз же перші коментарі французької преси признають, що таке перемир'я в Індо - Китаї рівняється політичній і військовій поразці Франції і мусить позначитись страшним упадком її престижу в очах не тільки азійських народів, але також північних африканців. Зате — коментують французькі часописи — Франція має тепер шанси скріпити своє становище в Европі, в рямцях НАТО. Зросли шанси мирної полагоди західнього пакту Оборонної Спільноти, бо Мендес-Франс здобув собі перемир'ям в Женеві надзвичайно сильну позицію. Його називають найсильнішим прем'єром Франції після генерала де Ґоля. Втрату Індо-Китаю деякі французи порівнюють з утратою Канади за Людвика XV. — Зокрема ж в Англії радіють передусім соціялісти, які використовують нагоду для дальшого атакування американської політики, цим разом за її підхід до справи замирення в Індо - Китаї. За першими часописними коментарями — сильно скріпив свою позицію міністер Іден, один із головних творців женевського порозуміння.

Канада й Індія погоджуються стежити за миром в Індо-Китаї

Женева. — Як головуючий на Женевській конференції, англійський міністер Іден повідомив Індію і Канаду, що Франція і комуністичні держави погодились, щоб Індія і Канада ввійшли до невтральної комісії нагляду над зберіганням постанов перемир'я. Індія і Канада висловили вже свою згоду. З подібним повідомленням звернувся до варшавського уряду Молотов, дармащо сателітський уряд Польщі виконує тільки вказівки Москви.

Франція дякує Америці за перевезення 500 ранених

Париж. — Французький прем'єр Мендес-Франс переслав листа державному секретареві Дж. Ф. Доллесові з подякою від імені французького уряду і народу за перевезення американськими транспортовими літаками 500 ранених з Індо-Китаю до Франції. Це були ті, що залишились в Дієнбієнфу і що їх комуністи передали французькому командуванню. Американські літаки перевозили їх впродовж 17 днів понад Тихий океан і впоперек ЗДА, спиняючись тільки в Каліфорнії і Мессачусетсі, щоб поповнювати пальне.

Нез'ясоване громадянство трьох мільйонів китайців

Джакарта, Індонезія. — В найближчому часі розпочнуться переговори між урядами Індонезії і комуністичного Китаю в справі трьох мільйонів китайців, які живуть в Індонезії і державне громадянство яких досі нез'ясоване. Комуністи стояли до цього часу на становищі, що це є їхні громадяни і ними має право розпоряджатись комуністичний уряд з Пейпінґу. Індонезійський уряд цьому противився. Тепер комуно-китайський уряд погодився, що коли якийсь китаєць, мешканець Індонезії, захоче зректися свого китайського громадянства в користь громадянства Індонезії, то він матиме на це право. Устійнення громадянства трьох мільйонів китайців в Індонезії потрібне для переведення першого в Індонезії загального перепису населення, передбаченого на червень майбутнього року, і виготовлення списків управнених до голосування в перших загальних виборах до парляменту.

Російські православні єпископи в Римі

Рим. — Ватикан офіційно заперечив поголоскам, начебто між ватиканськими колами й кількома російськими православними єпископами велися в Римі якісь розмови. Ці поголоски постали після того, як чотири російські православні єпископи — єпископ-помічник із Москви та єпископи з Києва, Менська й Ворошиловграду, — вертаючись із подорожі по Середньому Сході, переїздили через Рим. Їх бачили в якомусь випадковому товаристві з римо-католицькими духовниками. Ватикан виясняє, що про ніякі контакти оцих православних владик з католицькими колами йому невідомо.

Територія і населення поділених частин Індо-Китаю

Женева. — У північній частині В'єтнаму, що її дістають комуністи, живе коло 12 млн. людей. У південній територіяльно майже двічі більшій живе тільки 10 мільйонів душ, але до того числа приходять ще 4 мільйони мешканців Камбоджі і 1,400,000 Ляосу, що залишаються поза засягом комуністичної влади. Таким чином комуністи дістають меншу частину території і населення всього Індо-Китаю, зате вони матимуть найгустіше заселений терен і найактивніший елемент. Північна частина, хоч із багатою дельтою Червоної ріки, потребує довозу харчів, зате має багаті копальні. Північна частина безосередньо межує з комуністичним Китаєм, з яким матиме тепер найтісніші зв'язки. Шанси господарського розвитку й стратегічної оборони вільної від комуністів частини В'єтнаму дають міста Сайґон і Туран з портовими спорудами і великими летовищами. Очевидно, доля тієї південної частини В'єтнаму залежить в першій мірі від дальшого обличчя її уряду, до цього часу слабого, нерішучого, непопулярного, що не зумів викресати в народі патріотичного оборонного духа. За підписаним договором, вільні від комуністів країни Індо-Китаю не матимуть права користуватись чужинецькою військовою допомогою, за винятком, коли стануть предметом аґресії. Це виключає американську військово-технічну допомогу Камбоджі.

Південна Корея хоче офіційного скасування перемир'я

Сеул. — Південно-корейська преса розпочала кампанію проти заключеного в Кореї військового перемир'я, доказуючи, що комуністична сторона зламала його і що в дійсності немає невтральної комісії, що мала б наглядати над збереженням постанов договору про перемир'я. Припинення воєнних дій комуністи — твердить південно-корейська преса — використали для побільшення своїх наземних військ, будування нових летовищ та спроваджування літаків, а все це заборонено постановами про перемир'я. Комуністи не допустили комісії до Північної Кореї, хоч південно-корейський уряд дав їй повний і необмежений доступ. Всі заходи представників Швеції і Швайцарії у тій комісії виявились безуспішними. — Тому, що в суботу цього тижня південно-корейський президент Синґман Рі виїздить з відвідинами до Вашинґтону, цю кампанію південно-корейської преси треба розуміти, як підготову до його розмов у ЗДА, — коментує американська преса.

В АМЕРИЦІ

- **25,000,000 долярів** федеральної допомоги на розбудову шкільництва домагається Крайова Виховна Асоціяція, голова якої, п. Ворен Волкер, поїхала до Вашинґтону, щоб „спопуляризувати" цю ідею в урядових та конґресових колах.
- **Президент Айзенгавер** підписав минулого понеділка ухвалений в Конґресі закон, який уповноважує його підвищити до ранґи повних генералів 11 старшин, що під час другої світової війни були генерал - лейтнантами. Трьох з цих генералів уже не живуть, а інші не є в активній службі.
- **Секретар рільництва** Езра Тефт Венсон перебув кілька днів в одному із столичних шпиталів, лікуючись від сонячного попечення. Після того лікар йому заявив, що „навіть за півтора року перебування у Вашинґтоні ваша шкіра не зґрубіла так, щоб могла бути безпечна від сонячного попечення".
- **Після недавньої** революції в Ґватемалі, життя в цій країні повернуло в такій мірі до нормального стану, що вже скасовано всі провізоричні обмеження подорожувань та відвідин для громадян інших країн.
- **Конґресмен Майкел А. Фіген**, повернувшись з Европи, де брав участь в праці комісії Керстена, що переслухувала свідків большевицької аґресії і насильств, заявив кореспондентам, що останній досвід в Европі ще більше переконав його в неможливість мирного співіснування між большевицьким Сходом і вільним Заходом.
- **Едді Філіпс**, 6-літній хлопчина в Міддлетавн, Огайо, захворів на невияснену ще недугу безперервної кровотечі. Лікарі могли вдержати хлопця при житті тільки постійною трансфузією „живої крови", безпосередньо з жил інших людей. На заклик харитативних організацій зголосились тисячі осіб з місцевого населення, готові пожертвувати певну кількість своєї крови на рятування життя юнака, який, після кількох днів кризи, почав повільно видужувати.
- **Нова хвиля злочинів** серед молоді по великих містах знову затривожила місцеві громадські і виховні інституції, змушуючи їх до ще більшої уваги і турботи в справах виховання та опіки над молоддю.

В СВІТІ

- **Американські і совєтські вояки** спільно брали участь в акції поборювання наслідків повені Дунаю в Австрії. В усій австрійській і німецькій пресі появилась світлина, на якій представлено, як американський і совєтський вояки вивантажують з совєтського авта каміння й обмуровують ним берег ріки. Під світлиною деякі часописи помістили підпис: „Чому всюди не може так діятись? Чи не можна б застосувати це в світовій політиці?"
- **Тіто перервав** свої літні ферії і вирішив провести останній „вікенд" в Беоґраді. Його занепокоїла вістка, що в останній хвилині, мабуть внаслідок закулісової акції італійської дипломатії, не вдалося підписати військового пакту між Юґославією, Грецією і Туреччиною, хоч усі ці три держави погодились були на нього.
- **На Корфу в Греції** розстріляно двох болгар, 28-літнього Івана Петкова й 36-літнього Александра Сіроматова, що їх атенський військовий трибунал засудив у минулому році на смерть за шпигунську діяльність в користь комуністичних держав.
- **8,000 осіб** взяли участь в першій цього року „ґарден парті" королеви Єлисавети II в Бюкінґгемському палаці. 8,000 осіб, з-поміж них багатьох американців, запрошено на друге прийняття, що відбудеться найближчого тижня.
- **Радником Адміністрації** Закордонних Операцій для зв'язку з урядом Ірану призначено жінку, Фріду Мюллер, колишню керівничку жіночого відділу в департаменті праці. Вона належатиме в Ірані до штабу порадників американського уряду у зв'язку з американською технічною допомогою цій країні.
- **У біблійному місті** Назареті в Палестині місцеві комуністи піддержували кандидатуру араба - мусульманина на посадника. Але міська рада більшістю голосів вибрала посадником православного грека.
- **В англійській колонії** Уґанда в Африці вирішено не подавати надалі через радіо „завбачування погоди", бо ці прогнози так часто були невірними, що місцеві мешканці, невдоволені з англійської влади, покликались на них, як доказ, що „англійці все брешуть".

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сітті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НА ВИПАДОК ВІЙНИ

Якщо З'єдинені Держави зброяться і витрачають рік за роком величезні суми на воєнну підготову, то тільки тому, щоб таким чином залякати Москву і змусити її припинити таку агресію, яка могла б спричинити нову світову війну. Це — віра в те, що воєнне поготівля ЗДА та демократій є в теперішню пору найкращою ґарантією миру. Проте навіть ті, що є такої віри, рахуються з можливістю нової світової війни, спровокованої Кремлем. Але питання, чи З'єдинені Держави на таку можливість готові вже сьогодні. На це дає відповідь Бернард М. Барух, відомий „дорадник трьох президентів". Він каже, що ЗДА не готові. Свою пересторогу в цій справі проголосив він цими днями, зараз по тім, як виявилось, що президент Айзенгавер задумує предложити Конґресові пропозиції щодо контролі заробітної платні, цін, комірного та матеріялів на випадок крайньої військової потреби.

Барух заявив, що не можна з цією пекучою справою зволікати, чекаючи аж на новий Конґрес. Проволока, каже він, це „обдурювання себе, або публіки, або — правдоподібно — одно й друге". Барух пригадує, як він уже звертав Конґресові увагу на цю проблему, заявляючи, що нова війна почнеться несподіваним, великим ударом, руйнуванням великих міст, так що годі навіть передбачити, що тоді буде з Конґресом, себто чи і де він зможе зійтися на наради. Щойно тоді, каже Барух, кожний переконається, якої грубої помилки допустився Конґрес, коли не думав скорше про таку трагічну ситуацію.

Не треба аж військового знавця, щоб признав слушність заввагам Баруха. Недавно писав про „пережиття" Чарлз Ліндберґ, маючи на думці теж несподіваний, нищівний удар, що — поминаючи величезні людські жертви — міг би спаралізувати все господарство країни. Барух рахується з таким ударом, передбачає його наслідки в господарстві країни та в збройній й пропонує зараду, яка повинна бути ухвалена Конґресом якнайскорше як закон, що зобов'язував би на час крайньої необхідности, себто з моментом ворожого удару, який буде, цілком певно, несподіваним і дуже сильним. Як забезпечити себе проти такого нападу з військового боку, це вже військова справа.. Тут іде про рятування господарства країни, про мобілізацію виробництва, про все те, що могло б спинити приверненя порядку, захитаного ворожим руйнуванням. Без державної контролі тут не обійдеться. Тут уже слово за Конґресом, і то тепер, при чому треба старатись не повторювати тих помилок, що їх роблено з державною контролею під час другої світової війни, як і війни в Кореї.

Барух переконаний, що така державна контроля, завчасу передумана і ухвалена Конґресом, налякає ворога куди більше, ніж різні дипломатичні урядові заяви про відплату. Бо ворог, свідомий величезної сили промислового потенціялу З'єдинених Держав, буде змагати „бліцом" припинити перехід американського виробництва з мирного на воєнне. Коли ж він переконається, що ЗДА і на таке приготовані, то він довго думатиме, чи починати нову світову війну.

Нова війна може бути, на думку Баруха, теж великим ударом по американській „вільній економічній системі". Тому треба думати вже тепер, як забезпечити Америку і проти цієї несподіванки. Оскільки відомо, вашингтонська адміністрація веде розмови на цю тему з промисловими провідниками країни. До того не треба забувати, що занедбання негайної полагоди цієї проблеми цілком певно продовжить евентуальну нову війну на довгий час, а це знов коштуватиме, цілком непотрібно, багатьох нових людських жертв. Протягати цю справу, значить спричиняти на випадок несподіваної війни „болісну інфляцію", теж цілком непотрібну. Беручи те все докупи — „ждати, значить вмирати", кінчить Барух.

Мабуть нема нікого, щоб з цими розумними думками не погоджувався. Проте, ледве, чи ця проблема може бути вирішена в теперішньому Конґресі, що вже за два чи три тижні покінчить свою сесію. Барух має велику рацію заявляючи, що це було б „безглуздя", коли б ми брались за такі речі щойно „в моменті великого удару".

Вол. Дорошенко

Співець Молодої України

(Пам'яті О. Олеся)

22 липня 1954 року минає десять років, як помер на еміграції у Відні поет великого стихійного таланту, що укривався в своїй літературній творчості під скромним псевдонімом „Олесь". Справжнє ім'я його було — Кандиба, Олександер Іванович, як звичайно звали його приятелі й знайомі.

Ім'я Олеся і його поезія щільно зв'язані з новітнім відродженням чи, може, краще сказати, піднесенням українського руху на Наддніпрянщині, з першими громами майбутньої грози, що прогриміли в 1904-05 роках. З тим відродженням, яке він так чудово оспівав у своїм широкознанім вірші „Яка краса відродження країни", що його ми всі читали не інакше, як — „. . . . Вкраїни".

Майже півстоліття тому, в 1905 р. виступив уперше Олесь на українській поетичній ниві з своїми поезіями, що появилися друком в одеському альманаху д-ра Івана Липи „Багаття", а потім рік за роком вийшли в світ його окремі збірки поезій, що стали для українського громадянства правдивим відкриттям: „З журбою радість обнялась" (у Петербурзі 1906 року) та 2-га збірка „Поезії" 1907 року.

Теперішнє наше покоління просто не всилі уявити собі, який величезний вплив зробили ці Олесеві збірки на тодішнє українське громадянство.

Його поезія була наче той перший весняний грім, що звіщає пробудження природи. Вона з краю в край сколихнула українське громадянство, розворушила його, зачарувала. Давно вже ми не чули такого свіжого, бадьорого, грізного, а заразом і ніжного слова. Олесь був перший після Шевченка, що заговорив його мовою.

З'явившися саме в результаті стихійного росту українського руху, Олесева муза незвичайно піднесла розмах і силу українства.

Найкращою характеристикою Олесевої поезії може бути оцей його вірш:

„О, слово рідне! Шум дерев!
Музика зор блакитнооких,
Шовковий спів степів
[широких,
Дніпра між ними левій рев . . .
О слово! Будь мечем моїм!
Ні, сонцем стань! Вгорі
[спинися,
Осяй мій край і розлетися
Дощами судними над ним! . ."

І дійсно, його поезія прошуміла на Україні зеленим шумом дерев, продзвеніла небесною музикою зір, заспівала шовковою тирсою степів, заревла Дніпром-Славутицею, осяяла сонцем відроджену Україну й розлетілася судними дощами — грозою над краєм. Картаючи зрадників і підбадьорюючи живі сили, кликала вона до боротьби, до сонця, до краси.

Перший Винниченко в своїх ранніх оповіданнях, а другий саме Олесь у поезії явилися герольдами Нової, Молодої України, що по довгих роках очамріння знову підносила свою буйну голову.

Могутнім, чисто стихійним розмахом своєї поезії нагадує нам Олесь невмирущого Кобзаря. І справді, після Шевченка — це єдиний поет, що з ним можна його порівняти. І ніжною лірикою своїх пісень, і могутнім патосом їх, пророчим гнівом і прозірливістю нагадує нам Олесь Шевченка. Це не хатня рослина, не кабінетний твір на підставі вивченої прозодії, а дійсно буйний квіт степу, що „пре" з чорноземного ґрунту широкої й багатої нашої Землі.

І тому то так і пориває ця його могутня, стихійна поезія, тому так ворушить нас і хвилює. Так пориває нас велична гроза в степах України, так хвилює буйне жито на її ланах, так зворушує той запашний, родючий дух, що йде з лона нашої, єдиної в світі, Батьківщини.

І поезія Олеся повна пахощів степових квіток України, повна її животворного сонця, повна блакиті її неба, повна озону її безмежних просторів.

Не треба важити надхнення поета на кіла й міряти його творчість на метри, щоб переконатися, що його поезія — це справжня поезія творця з Божої ласки, а не надумана робота віршороба.

Читайте твори Олеся, і ви пересвідчитеся в цьому! Ви побачите усю глибину й височінь його поезії. Найінтимніші відчування ваші знайдете в ній, найблагородніші пориви й змагання громадянина українця — подибаєте.

Читайте твори Олеся, і ви переживатимете радощі й терпіння кохання, чаруватиметеся красою рідної природи, відчуєте гордощі й біль, піднесення й розлуку діяльного патріота, що любить без краю свою чарівну батьківщину й журиться її долею.

Читайте твори Олеся, і ви забудете злидні життя, недолю еміграції, у вас ростимуть крила й напружуватиметься воля — воля до боротьби за визволення Рідного Краю.

Читайте твори Олеся, і вам не так тяжко буде жити: віра в переможне, сонячне завтра опромінить вам сутінки переживаного нами моменту.

Таку силу, такий вплив має його надхненна творчість. Пиймо ж із її кришталевого джерела, чистого й прозорого, як небо України!

Пиймо і славмо поета, що десять літ тому відійшов від нас, не зазнавши щастя-долі, далеко від укоханої Батьківщини, яку він так любив і для якої так багато зробив своєю невмирущою поезією!

Світогляд і політика

(Лист до приятеля)

Ти знову, Кириле, обстоюєш своє твердження, що лише сила вирішує долю народів. І я знову мушу з тобою сперечатись.

„Книги управляють цілим світом, — сказав колись Вольтер, — а принаймні тими народами, які мають писану мову; інші народи все одно не числяться". Думка була завжди в осередку всього творчого, поступового, життєвого. Думка будувала цілі епохи і вона теж руйнувала їх. Думка — це мотор, який жене історію людства до щораз нових обріїв.

Тому то така небезпечна ця думка всім, хто зацікавлений у тому, щоб не було змін. Лише задля того, щоб убити думку, знищили Сократа і Христа. Думку спалювали на „автодафе", її розстрілюють тепер у тоталітарних тюрмах. Ти пам'ятаєш це місце, із Шекспірового „Юлія Цезаря", де великий диктатор говорить про Касія, як про небезпечну людину лише тому, що він думає. Так, думка непереможна і непокірна, як непокірне людське життя.

Напевно згодишся зі мною, Кириле, що людина — хоч би які в ній були земські, матеріяльні прагнення — змагає цілим своїм єством до пізнання. Пізнання — це найбільша ціль людини — ціль, якій присвічує, мов провідна зоря, думка.

„Життя має своє значення, — сказав Бравнінґ, — і для того, щоб знайти його значення, — я їм і п'ю".

Завжди, в кожний час історії, найбільшим завданням людини було пізнання. Шукати пояснень незліченних проявів життя з наміром: знайти найглибшу, завершену правду. І хоч, ідучи за голосом, що кличе пізнавати все, людина заходить у ще більшу гущу, бачить ще більшу глибину, — все ж таки на основі пройденого, на основі здобутого досвіду вона створює для себе завершений, цілісний образ — вона синтезує, бо життя і поступ можливі в упорядкованому світі і нема його в хаосі. Світогляд — все одно: ідеалістичний, чи матеріялістичний — це чинник, який упорядковує життя. І не сила, не насильство вдержують політичний порядок, як це може виглядати з поверхового спостереження. Думка — це стрижінь, це радіоактивні промені, чи краще: це світло, для якого відкриті всі простори.

Коли ми вже поділили світогляд на ідеалістичний і матеріялістичний, тоді вже входимо у ділянку метафізики, а це вже Арістотелева ділянка. Того Арістотеля, що сам-один — ціла енциклопедія. Він — творець найславнішої грецької філософічної системи і найбільший знавець природознавчих наук. Ширину його знання характеризують вже самі назви його книг: „Органон" і „Реторика", „Метафізика" і „Наука про душу", „Фізика" і „Поетика", „Зоологія" й „Етика", „Метропологія" і „Політика". Найбільша Арістотелева прикмета — це систематичність. Це він упорядкував знання, окреслив питання про єство дійсного життя, що аж до Канта було основою філософічного думання. Він дав оформлення для цілости, яку можна назвати світоглядом.

Тобі, Кириле, і не треба пригадувати, яке велике значення Арістотеля для людства. Напевно нема другого мудреця, який більше роз'яснив би питання світу. Кожний вік після Арістотеля виростав з нього і стояв на його раменах. Прегарна александрійська культура була інспірована його вченням. Арістотелеві твори були для европейської філософії тим, чим біблія для теології.

Я знаю, ти думаєш собі, що я збочив від теми. Тобі важлива справа політики і можеш завважити, що радше треба було почати від Платона. Але сам знаєш, що ідеали Платона — це утопія. Пам'ятаєш той факт з історії, коли володар Сицилії Діонісій запросив Платона до Сиракуз, щоб він обернув його державу в утопію. І знаєш також про те, що старий філософ переконався, як багато легше учити одного, чи кількох, ба навіть і самого короля, ніж управляти цілим народом.

Ще й покарали старого ідеаліста Платона, продавши його у неволю, з якої з таким трудом звільнився.

Але не думай, що я буду захвалювати другого королівського учня іншого філософа: Олександра Великого. Королів важко вчити. Та й сам Арістотель переконався, що з його вчення нічого не залишилося в Олександра. А було чого повчитися в Арістотеля. Це він перший зрозумів, що комунізм його майстра і вчителя Платона — це ідея для вибранців. Теж не відповідали Арістотелеві с л а в н і слова Гомера про те, що: „Зле, як багато рядить, хай один буде пан і володар". Арістотель волів, щоб рядило „більше", але вибраних і достойних. Для своєї аристократичної програми державного управління мав Арістотель навіть демократичне пояснення: він виключав, щоб усі люди навіть і могли бути рівними. Він сполучив демократизм із аристократизмом, і ця синтеза перемогла. Перемогла практична систематичність Арістотелевого думання. Бачу, що ти кривиш губи. Може, хочеш сказати мені: стихія, невідоме, абстракт, міт.

Найкращий міт маємо у того ж Платона. (Я умисно не сказав: найкращий міт вигадав Платон, щоб не осуджувати поняття.) Міт про людину з того світу. Ми слухаємо його і віримо. Слухаємо, як музику.

Але в музиці — який же порядок. Музичний твір, як математичне рівняння, а музика, як математик.

Це так мимохідь. А головно хочу сказати, що Айнштайн обчислив порядок всесвіту. Чи ж би не можна було узаконнити порядку на землі? Політика — це завжди вислід світогляду, і тому я згадав Арістотеля. А проте і сьогодні західні політики й державні мужі виходять від цього філософа. Арістотель вповні панує і сьогодні у високих школах Оксфорду та Кембриджу.

Колись — навіть не так уже давно — кликав наш славний критик Зеров у літературі: „до джерел!" Подумай: до джерел у літературі, в якій панує фантазія!

А ми хотіли б фантазією вести найреальніші справи реального життя. Ні, таки треба міцно поглибити наш світогляд, щоб був повний і широкий, за який можна б було і посвятити своє життя. Як світогляд давніх християн, які за нього йшли на смерть; чи світогляд вчених, які гинули на кострах. Будьмо реальні. Політика вимагає розуму, а не емоції; систематики і порядку, а не невпорядкованої фантазії.

(от)

Ярослав Курдидик

Дві сторони індо-китайської медалі

Якщо американська преса не щадить терпких завваг на адресу Англії, що за теперішнє положення в Індо-Китаї чинна більше може політика Лондону, ніж Парижу, то треба признати, що в тому є багато прикрої правди. Певне, що коли Франція була б виявила стільки геройства й витривалости та бойової бравури, як це було з обороною Дієнбієнфу, і орієнтувалася виключно на поради й допомогу ЗДА, — пише один американський кореспондент з Ганой, — а Вашингтон, якщо був би перестав прислухатися до того, що скаже йому Лондон — сьогодні комуністичні стрільна не дудоніли б понад нашими головами і не прийшло б до перемир'я, яке не можна назвати інакше, як ганьбою і пониженням для всього Заходу...

Англія завинила в тому, що майже рік часу вела таку політику, щоб боронити Індо-Китай, але „якось так", щоб не скривдити цим Індію, червоний Китай, а вже, борони Боже, Совєтський Союз. І тому Франція, маючи проти себе переважаючі людські маси, озброєні Мао Тсе-тунґом, опинилася приблизно в такому положенні, як це було колись, у 1940 році, коли вона кривавилася проти переважаючих німецьких армій, а Лондон обмірковував, як би то прийти Франції з більше символічною, ніж дійсною допомогою.

І сьогодні ставиться в американській пресі руба такі питання: Чи нарешті американський нарід зрозуміє, що він не має таких альянтів, на яких міг би стовідсотково числити? Чи американський нарід зрозуміє, що так само, як важко повірити в те, що сама Франція зможе оборонити Індо-Китай, то ще важче повірити в те, що політика Англії перестане бути „вихлястою" у відношенні до „червоної трійки" (СССР, червоний Китай, Індія), перед якою Англія має страх і виявляє гістеричну подратованість?

Англія готова буде воювати, але щойно тоді, коли Сінгапур або Гонґконґ будуть у загрозі, що їх можуть забрати комуністи — твердить один американський коментатор. Почнуться тоді знову заклики, щоб рятувати ці два осередки, бо „це, мовляв, два вікна і дві брами у відкритий світ". А чи такими самими брамами у вільний світ не є сьогодні Гайфонґ в Індо-Китаї і Тайпеґ на Формозі? Бо це не важне, де і в якому місці вільного світу є ще така „вільна брама", — найважливіше, що коли вона загрожена комуністичними наїздниками, її треба боронити, і то заздалегідь, а не погоджуватися на ще один 38 рівнобіжник... Ганой, і не тільки Ганой, — але й цілу дельту Червоної ріки можна було б врятувати, якби Франція і Англія погодилися на плян нашого генерального штабу з-перед кількох місяців, який поручав зайняти острів Гайнан і зробити з нього другу мініятюрну Формозу і таким чином тримати під контролею не тільки Північний Індо-Китай, але й цілу „очеревину" Південного Китаю.

Це, так би мовити, критичні завваги одної сторони медалі. Друга — це дійсність... Франція виснажилась у цій війні так, що, виходячи із заложення чисто „політичної джентлменської солідарности", — їй треба дати змогу хоч з „яким-таким фасоном" вийти з цього положення. Признати треба, що знайти якусь розв'язку, головним чином для ЗДА, не так легко. Це бо означало б погодитися на поділ В'єтнаму вздовж 16 рівнобіжника, з тим, що Франція затримала б вкінці порт Гайфонґ і приморську смугу шириною 25 миль аж до ліквідації всіх її справ у Північному В'єтнамі, а далі невтралізація Ляосу й Камбоджі та переведення там вільних виборів під наглядом невтральної міжнародної комісії, створеної з представників різноідеологічних держав. Є ще у згаданій догоді клявзули про те, що населення В'єтнаму може „добровільно репатріюватись" з півночі на південь, і навпаки. До всіх тих штучно створених клявзуль можна додати ще й те, що Англія і ЗДА прирікають збройну інтервенцію, якщо червоні відважилися б переступити цю лінію. Як вона виглядала б оця інтервенція на ділі, — важко собі уявити, коли взяти до уваги, що ціла північна територія В'єтнаму, поминувши вже її тропічні й теренові трудноші та перешкоди, буде пересичена „к и т а й с ькими добровольцями" так само, як це сталося в Північній Кореї...

Приходить на думку — чи компроміс, на який піде тепер Захід в Індо-Китаї, не буде ще одною з його великих помилок? Дипломати намагаються „поділом В'єтнаму врятувати Ляос і Камбоджу і мають у дальшому пляні перетворити їх у щось на зразок Південної Кореї і таким чином припинити дальше комуністичне просякання у Південну Азію.

Але тут мимохіть насувається питання: на який же час обчислюється це все? А далі — хто буде пильнувати, щоб через цей новий рівнобіжник не перекидували комуністи своїх диверсійних банд і не завойовували Індо-Китаю такою самою тактикою, як досі?

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Д-р Ол. Марітчак

ЯСЛО

(Причинок до історії Лемківщини)

(2)

Коли по смерти директора Сінкевича (оскільки собі пригадую, в 1899 р.) прийшов новий директор, поляк Слотвінський, він погодився з фактом існування греко-кат. катехитури при гімназії в Яслі і о. Михайло Вербицький довгі літа виконував чесно і з посвятою свої обов'язки, при чому відправляв постійно щотижня Богослуження в гімназійній каплиці.

Установлення греко-католицької катехитури при гімназії в Яслі мало велике значення для учнів-українців, які гордо придержувалися своєї віри і національности в тодішніх часах польської супремації.

Пригадую собі наші резуренції перед святами Христового Воскресіння, де велич нашого обряду і прегарна величня пісня „Христос воскресе", — притягала на це свято не тільки українців, але також велике число поляків.

З часом виникла потреба побудови греко-кат. церкви в Яслі, і мій батько дав ініціятиву для створення комітету для побудови нашої церкви. Цей комітет зайнявся збіркою фондів на будову церкви і зі складок закуплено протягом кількох років площу під будову церкви в дуже догідним місці, при вул. 3-го травня, в напрямі дороги до місцевости Нєґловіце, де містилася, як згадано, велика рафінерія нафти Гартенберґів. В тім комітеті діяв, очевидно, катехит о. Вербицький та енерґійний парох села Граб, о. Кисілевський, а великим прихильником будови нашої церкви був чех Кломінек, властитель пивного бровару в Тжініци коло Ясла.

Українські родини в Яслі трималися разом і, на-диво, вони були довший час осередком товариського життя в місті. Особливо в часах свят після нашого обряду в українських домах, при відомій нашій гостинності, навіть загорілі поляки почували себе знаменито і мали нагоду пізнати, що українці не тільки „хлопи", але що деколи перевищають їх культурою. Бо ж, яке було згіршення в тому польському місті, коли моя сестра Михайлина покінчила приватно гімназію в Яслі, обтяла коси і вписалася спершу на університет в Кракові, а опісля в Грацу. Матері всіх польських панночок з місцевої „аристократії" були обурені на наших родичів, що дали згоду на таку екстраваґанцію. Мушу признатись, що я тоді піддержував з цілою енерґією мою сестру в її еманципаційних змаганнях. Не зважаючи на згадане обурення, зараз же деякі жидівські родини почали вчити своїх доньок гімназійних дисциплін і з часом кілька жидівок, а також одна полька вписалися на університет і, очевидно, обтяли коси. Моя сестра Михайлина покінчила блискучо медичний факультет і по узисканні титулу доктора медицини, стала практикуючим лікарем на клініці проф. Рознера в Кракові. В перших місяцях першої світової війни стала лікарем в укр. таборі в Ґмінді, опісля у військових лічницях в Кракові, а по закінченні війни головним лікарем при таборах полонених при Укр. Військово-санітарній Місії у Відні.

Признати треба, що гімназія в Яслі, ще за часів директора Сінкевича, мала в Західній Галичині дуже добру марку. За моїх гімназійних часів (я покінчив 8 кляс в тій гімназії) вчили в ясельській гімназії видатні польські літерати. Вчителював в тій гімназії відомий польський поет і письменник Єжи Жулавскі, який одружився з донькою директора Сінкевича, далі З. Кавецкі, автор відомої драми „Школа", Людвик Емінович, який містить свої екзотичні поезії в краківській „Критиці", видаваній В. Фельдманом, Ришард Ординьскі, письменник, а опісля великої слави режисер оперного театру у Варшаві і Метрополітен Опери в Ню Йорку (помер недавно в 78 році життя), екзотик Вомеля, який хвалився знайомістю з письменником Іжиковським і своєю співпрацею в написанні твору Іжиковського „Палуба". З професорів українців вчили в гімназії знаменитий математик проф. Іван Німців і Гладишовський. Праф. Німців виробив на доброго математика пізнішого відомого професора математики на львівському університеті д-ра Гуґа Штайнгавза. Коли я разом з д-ром Штайнгавзом був членом професорської Ради (Сенату) Львівського Держ. Університету за большевицької окупації Львова, д-р Штайнгавз з великим пієтизмом згадував проф. Німцева, якому завдячував свою університетську кар'єру. До Ясла приїздив також з Відня у відвідини до свого брата відомий пізніше поет і письменник д-р Остап Грицай, який залишив в Яслі прегарні спомини. Скромний, безпретенсійний, не зраджував своєю появою великих прикмет духа, який при розмові з ним робив його чаруючим. Тоді постать його зникала, а залишалося слово і дух. Недарма один визначний поляк по розмові з нами заявив одверто: „ви читаєте і знаєте більше, ніж ми". Що ж — надмір професорів-поетів в гімназії мав такий вплив на велику частину молоді, що багато з нас пересякло мрійливим романтизмом, який, зокрема, у мене, мав цей наслідок, що я почав писати вірші. І коли мої перші вірші появилися в львівському „Світі", а опісля в „Л і т е ратурно-Н а у ковім Віснику" і мої колеґи поляки дізналися про цю подію, я мусів ті вірші перекладати на польську мову. І мушу тут підкреслити: поляки в Яслі почали з часом дивитися з пошаною на наш дім, який батько держав на високій українській стопі і, очевидно, дома не знав іншої мови, крім української. Місцева інтеліґенція і міщани чим раз більше цінили батька за його принциповість, а водночас за його справедливість в урядуванні, та коли в 1905 р. мали батька перенести до більшої місцевости, виїхала з Ясла спеціяльна делеґація до Львова з проханням задержати батька в Яслі. І моя рідня залишилася в Яслі аж до вибуху першої світової війни.

Не маю наміру згадувати тут обширніше про відношення учнів українців до своїх колеґ поляків, хочу тільки підкреслити, що відношення поляків і жидів до нас було переважно коректне і до поважніших конфліктів на національнім тлі не доходило. Згадаю тут одну цікаву подію: Безпосередньо перед російсько-японською війною в 1905 році, як також в часі цієї війни діяла в Західній Галичині польська підпільна організація, яка мала на меті польське повстання в давнішій Конґресівці та в Галичині. Організація та бажала втягнути у свої ряди також гімназійних студентів з вищих кляс. Одного ранку зайшов до мене один з моїх добрих колеґ з двома студентами з-поза Ясла та прохав переночувати їх через один день. Студентами тими були Кот, пізніший професор краківського університету та польський амбасадор в Москві, чи Куйбишеві в часі другої світової війни, та Куксль, пізніший генерал польської армії, тепер в Лондоні. Я на доручення мого колеґи відступив гостям мою кімнату, а вони по добрій гостині на другий день ранком виїхали з Ясла. По їх від'їзді в спокійнім місті Яслі сталася сенсація. Якась невидима рука розкинула по місті летючки на польській мові, які закликали поляків до повстання не тільки проти Росії, але також проти Австрії. Навіть польському прокураторові в австрійському мундирі було цього за багато! Рушила австрійська, зложена з поляків, жандармерія і навіть в недовгому часі вислідила, що справники цієї протидержавної акції перебули ніч у нашому домі. Прокуратор вибрався урядово до бюра мого батька та повідомив його про цю подію. Батько, очевидно, не знав нічого про це, так само як і я не мав поняття, що Кот і Куксль використають в такий спосіб нашу гостинність. Але властиво жалю я до них не мав, бо пізнав я їх як ідейних і розумних студентів. Повстанська акція Кукселя і Кота наробила великого шуму в місті та мій батько, схвильований згадкою прокуратора про можли-

(Закінчення на стор. 3-ій).

ПОЛЬСЬКІ УТОПІСТИ

„Львів був і є польським містом, яке вернеться до свого польського материка разом з усіми східніми землями Річипосполитої, що їх загарбали Совети" — так звучить резолюція Загальних Зборів „Звйонзку Зєм Полудньово-Всходніх", що відбулись минулого тижня в Лондоні. Цитуємо за нюйоркським „Новим Святом", який дає тій замітці багатомовний заголовок: „Давні мешканці Південно-Східніх Земель вірять, що Львів вернеться до материка". Читаємо, що головною ціллю „Звйонзку Зєм Полудньово-Всходніх" є „оборона польськости" тих земель, а його діяльність полягає на змаганні до відзискання „половини Польщі, включеної до Совєтів". Для тієї цілі, мовляв, той „Звйонзек" уладжує публічні зібрання і маніфестації, до яких належало м.і. святкування польською еміграцією в дні 1 листопада мин. року в Лондоні роковин „оборони Львова". Організація у л а д ж у є „Вечори Львова" і т. п. імпрези. Її теперішнім головою є якийсь п. Трешка.

Читаючи таку замітку годі позбутися враження, що це вилізли на лондонське денне світло темні духи давнього минулого і страшать польських емігрантів, одурманюючи їх дальше тим самим дурманом, що був головною виною і головною причиною польської трагедії останніх 25 років. У Польщі між двома світовими війнами існував теж „Звйонзек Оброни К р е с у в Всходніх" — це була найтемніша польська чорна сотня, в розумінні тих шовіністів з-поміж польської т. зв. народової демократії, які вічно ще жили анахроністичними концепціями С є н к е вичівського Заглоби, себто мрій про шляхетську Польщу „від моря до моря". Очевидно, в очах і свідомості тих людей не існував ані український нарід, ані українська територія, ані теж сила політичних рухів поневолених народів. Тільки — від потреби до потреби — раз говорили ті люди про „поч ціви рускі людек", який нічого іншого не прагне, як тільки належати до Польщі, то знову про „гайдамаків", яких треба винищити пацифікаціями. Названий „Звйонзек" був однією з тих польських організацій, що найбільше завинили в польській офіційній колонізаторській і екстремістичній політиці, а гасло того „Звйонзку" „ані п'ядн землі в українські руки" було найбільшою причиною того, що не тільки одну „п'ядь", і не тільки всі українські й білоруські землі, що приналежали до Польщі за ризьким миром, відпали від польської держави, але і сама польська держава стала московсько-комуністичним сателітом.

Нинішній л о н д о н с ь к и й „Звйонзек" наче не пережив найменших змін від того часу. Жив він колись міражами шляхетської Польщі 17 і 18 сторіч, — живе сьогодні міражем пів-авторитарної Польщі з років 1919-39. Всі історичні події і всі історичні науки спливають по тих людях, як вода по гладкому камені, — ще гірше, бо навіть вода з часом рис рівчаки, а на їх світогляді нічого не всилі вирити розумнішої думки. Мертві душі ніколи не мали почуття ані автокритицизму ані власної смішности і смішности того, що вони творять. А що тільки компромітують д а л і польську справу на міжнародній арені такими своїми виступами і загороджують шлях до відродження Польщі, яка не може відродитись при вічній ворожнечі до України й усіх інших своїх сусідів — то це вже справа поляків, а не наша.

ЯСЛО

(Закінчення зі стор. 2)

вість мого арештування, почав робити мені суворі уваги. На щастя на другий день прокуратор повідомив батька, що справу залишено, бо справників не найдено. Батько відітхнув, бо я був тоді в 8-ій гімназійній клясі, безпосередньо перед матурою, і мені грозила евентуальна релегація з гімназії.

Життя інтелігенції в Яслі не було скомпліковане. В місті існували два касина, одно для т. зв. „аристократії", тобто для кількох нафтярів, заможних адвокатів, лікарів і вищих урядовців, друге „демократичне", для меншої братії. До обох касин притягано батька. Однак батько тримався здалека від тих товариських клюбів і у нього виринула думка зорганізувати в Яслі читальню „Просвіти". Цей плян переведено в життя мабуть в 1903 р. і на свято відкриття читальні „Просвіти" запрошено не лише місцевих українців, але також і позамісцевих гостей, між іншими також українську громаду з Нового Санча. В тому місті українці знаменито зорганізувалися під проводом посла Василя Яворського, б. радника скарбу, званого популярно Вазьом. Вислідн праці української громади в Новім Санчі були кращі, ніж в Яслі, бо там побудовано з часом греко-кат. церкву і заложено „Лемківський Банк". Однак і фінансові спроможності українців в Новім Санчі були кращі, ніж в Яслі, а то з огляду на особу посла Яворського, який був заможною людиною. Про працю українців в Новому Санчі належало б поінформувати докладно український загал. Згадаю тут тільки особу посла Василя Яворського, який своєю веселою товариською вдачею захоплював людей і не було ніякого дива, що люди радо гуртувалися коло його симпатичної особи. Посол Яворський утримував постійний контакт з Яслом і Сяноком та при кожній імпрезі приїздив до тих міст зі своєю громадою. З приїздом посла Яворського до Ясла мешканці того міста, мабуть по раз перший, почули прегарні українські пісні і то на кожному місці, де появився наш посол, чи в ресторані, чи в „Читальні", чи врешті в нашім домі. Особливо гарно виходила у його хорі пісня: „Крилець, крилець сокола дай". Підкреслити слід, що наші лемки, не зважаючи на сильну москвофільську пропаганду, горнулися до наших людей і чимраз частіше почали вживати по урядах української мови, з милим лемківським говором.

Сьогодні Ясло знищене війною і невідомо, коли воно піднесеться з руїн. Але ясельський повіт залишився і залишилося там 27 українських громад, з яких українське населення вивезено в далекі, невідомі сторони. Однак для історії Лемківщини мусять залишитися спомини про тих наших громадян, які принесли на лемківську землю свою працю для добра Лемківщини і України та гарячу любов батьківщини. Спомини про працю українців в Яслі вважаю потрібними, а придадуться вони тоді, коли відновиться наша могуча українська держава і стане актуальною справа ревіндикації нашої лемківської землі. Тоді наші чолові громадяни не забудуть на лемківські Бескиди і лемківські села, де билися гарячі українські серця і, що важливіше, де йшла невтомна українська праця. А коли справедливість довершиться і наш лемківський люд поверне до своїх осель, напевно згадає щиро скромну, але віддану Лемківщині працю минулих поколінь.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Клівленд, Огайо

Свято Сумівської Молоді

Великий і погідний день. Ні хмаринки ніде. Сонце повільно посувалося по голубому наметі й кидало снопами золотого проміння на всю багату природу-зелень, що наповнювала пахучим ароматом повітря.

Цього погідного дня, 6-го червня ц. р., за містом Клівлендом серед розкішної природи Парми, на парафіяльній площі укр. кат. церкви Св. Петра і Павла, відбулося „Свято Сумівської Молоді" Осередку СУМ-у ім. Б. Хмельницького в Клівленді, з гостинною участю запрошених сусідніх осередків.

Свято відбулося з нагоди 5-ліття заснування СУМА в ЗДА, під кличем: „Україна в серцях — патріотизм у ділах!", де взяло участь кругло тисячу сумівок, сумівців, юнаків, гостей і громадян.

В склад програми свята входили: польове Богослуження, офіційна і мистецька частини.

Перед доїздом до площі, гарно прибрана в зелень брама зі сумівського емблемою вітала сумівців, гостей і громадян. Біля брами сумівці в одностроях чіпали всім учасникам свята пропам'ятні ленти зі сумівською емблемою і написом до змісту свята.

У святочному настрою, зорганізовано, сумівська молодь і юнаки стали до молитви в Богослуженні, яке відправив о. монсеньйор Д. Гресько, а сумівська оркестра з Воффало відіграла в глибокому тембрі релігійні пісні. Після Богослуження монсеньйор виголосив палку промову до молоді. Він, між іншим, висловився: „Ти, молоде, що забрала вогонь з рідного краю, гориш далі тією любов'ю до нього, тож держи глибоко вогонь в своїх серцях, щоб не вигас, а щирою молитвою і працею проси Всевишнього, щоб допоміг визволити Батьківщину від царства сатани, червоної комуни — Москви..."

Після промови, перша частина свята закінчилася. Тоді сумівці в організованих лавах, у формі квадрату, стали перед трибуною, на якій виднілa велика сумівська емблема, із кличем вгорі: „Бог і Батьківщина", а вдолі: „В П'яту Річницю заснования СУМА в Америці". Тут же почалась офіційна частина свята. Наказ команданта свята п. Т. Бурого, у стрункій поставі сумівців, доконав акту піднесення американського й українського прапорів, а духова оркестра виконала ам. гимн і Боже Великий. Опісля комендант офіційно відкрив свято, і вступним словом з'ясував його ціль. Привітав сумівців, гостей і громадян, та передав слово членові Г.У. СУМ-у, інж. Левицькому. За ним слідували: головна промова проф. В. Радзикевича в українській мові, а в англійській промовляв мгр. Димкович. Від від. ООЧСУ в Клівленді привітальну промову мав п. В. Мазур, а від Т-ва „Рідна Школа" привітав голова інж. І. Фур. Письмовий привіт від 33-го Від. Союзу Українок відчитав п. Т. Бурий. Після промов і привітів відбулася дефіляда перед трибуною, на якій виднілн обличчя опікунів і приятелів молоді, куми сумівського прапору та інші заслужені громадяни.

Під ритм мелодії маршу оркестри задемонструвала перед трибуною сумівська молодь поодиноких осередків: Шікаго, Дітройт, Джанставн, Кентон, Клівленд, а Осередок Ваффало замикав похідну. Око раділо, як в струнких лавах віддавала молодь салют своїм батькам, а найбільше зворушувало душу і серце, як маленькі сумівці-юнаки, вспіваючи своїми маленькими ніжками вдержати крок і ряд, проходили перед трибуною і звертали до неї свій зір. Сердечними оплесками нагороджувала їх публіка, а неодному з присутніх з радости протиснулась з очей вперта сльоза...

Опущенням прапорів і відспіванням українського національного гимну закінчено офіційну частину свята.

Тут слід згадати, що у виголошених промовах червоною ниткою тягнулась провідна думка, яка відносилася головно до сумівської молоді, що вона повинна і мусить сповнити місію України.

Глибока і змістовна промова члена Г.У. підкреслила зміст свята і завдання молоді. Між іншим доповідач переконливо висловився, що на його думку, Боже Провидіння веліло знайтися нам на еміграції для сповнення своєї місії. Вся еміграція, а в першу чергу молодь СУМ-у, повинна віддатися ідеям Христової науки і Воюючої України проти царства безбожництва і терору.

Велику увагу звертала промова приятеля молоді, проф. В. Радзикевича. В глибокій аналізі насвітлив він велетенські скарби духовости, що відбилися в українській народній словесності: в звичаях, обрядах, віруваннях, думах і піснях, в творах поетів і письменників, і закликав молодь вивчати, ширити і любити твори українського народу. На закінчення розказав історійку про 6-річного сина половецького хана.

Патріотичну промову в англійській мові виголосив уроджений в Америці мгр. І. Димкович. Він кинув світло на ґенезу поставия СУМ-у в Україні, тернистий шлях основників, та перехід ідеї СУМ-у на еміграцію; згадав про штучний голод в Україні і терор, про боротьбу УПА і підпілля в останньому десятиріччю, закликаючи молодь до боротьби, праці і змагань за волю України так, як це робить молодь в краю.

Велику атракцію і приємні враження зробила на присутніх мистецька частина. Сумівці поодиноких осередків виступали на площі, серед вільної природи, зі своїми мистецькими надбаннями. Велику програму заповнювали: духова оркестра з Ваффало, Український Народний Хор при ООЧСУ в Клівленді, запрошений місцевим осередком СУМА, рецитація з осередку Джавставн, танцювальні групи з Шікаго, Дітройту і Клівленду, — всі вони виконували характерні українські танки, а на кінець вільноручні вправи ю-сумівців з Клівленду. Всі точки були дбайливо виконані, а деякі з них проявляли високу мистецьку вартість.

Після закінчення мистецької програми, відбулась товариська забава з танцями.

Вечоріло. Кожний скріплений духом і тілом, відсвіжений чистим повітрям та приємними враженнями свята, вертавсь домів із думкою: а СУМ росте, кріпне і міцніє...

Сонце сховалось далеко за лісом, а зірки, мов розсипані перли, мерехтіли по безмежному оксамитному просторі, заповідали тиху і спокійну ніч...

Семен Крислатий

Филаделфія, Па.

Фортепіяновий попис учнів проф. Наталії Котович

Четвертий річний фортепіяновий попис учнів проф. Наталії Котович, що відбувся в неділю, 20 червня, виявив, який великий поступ зробили ті учні, що грали на минулорічному концерті.

Всі учні пішли назустріч вимогам їхньої вчительки. Ті вимоги є: виконання музичного змісту кожної композиції, добре фразування, звертання уваги на динамічні детайлі, чиста і співуча якість тону, та добрий ритм.

Програмка виявила добре розпляновану рівновагу між клясичним і модерним репертуаром. Від першої до останньої точки програмки, скрізь була добра інтерпретація різнородних композицій. Нечисленні похибки в грі на пам'ять ніколи не перешкоджали в ритмічному виконанні цілости твори. Як початкуючі і середньозаавансовані учні виявили дбайливу підготовку, так і заавансовані виявили великий поступ у поборюванні технічних і ритмічних труднощів.

Хоча програмка була велика, вона була так інтересна, що не бажалось кінця, як це буває при нагоді учнівських пописів. Попис цей був інакший, бо там відчувалось вплив незвичайно совісної вчительки, музичний смак якої створював милу атмосферу. Батьки повинні бути задоволені грою своїх музикальних дітей.

Ось короткий перегляд обсервації, яку я зробив у такому порядку:

Аудра Яневічус має гарний тон і твори „Колискова" — Брамса та „Вальс" — Легара, інтерпретувала музикально. Оксана Стулковська виявила велику технічну легкість у своїй сольовій точці „Русалки" — Спальдінґ, а її дует, який грала з сестрою Дарією, творив гарний ансамбль. Дарія виконала гарно басову партію. Ганя Фучко грала „Марш" і „Медвідь" Шостакевича. Степан Ваповський грав „Сунуться Чорні Хмари" — Адера і „Срібні Дзвіночки" — Ребе, з драматичним відчуттям. Його гра відзначилася гарним тоном. Ірина Волощук грала „Колискову" і „Святочний Танок" — Гурліта та „Дитячу П'єсу" — Майкапара. Вона має гарний тон і добрий музичний акцент. Ярема Рудакевич — „Сумну Історію" — Шостакевича і дві укр. пісні — Соневицького відограв добре технічно і з доброю музичною інтерпретацією. Іва Терлецька в „Менуеті" — Баха, заграному в доброму стилі, як також у „Вальсеті" — Сібеліюса і „Каплях Роси" — Майкапара, виконала гарні стокатта так легата. Леся Чорнобрива в Шпіндлєра „Осінь" виявила гарний тон, а в Кренцліна „Турецьке Рондо" добру ритмічну закраску. Лідія Жилава в „Мелодії" — Кеттерер і „Китайській Сцені" — Шера, виявила гарний співучий тон і динаміку. Юрко Луців грав „Катеринка" — Польдіні та „Українську Пісню" — Дроздова. Він виявив блискучі вартості і тонкий технічний підхід у своїй грі. Богданна Палевич грала „Малу Сюїту" — Л. Моцарта і „Танок Вояків" — Кабалевського. Лідія Рудакевич виконала „Сон", „Дощевий День", та „Веселий Марш" — Е. Вльоха дуже добре з гарним відчуттям тону і з технічною контролею. Дарія Стулковська грала Моцарта „Сонатіну ґ-дур", „Колискову" і „Дощик" Варвінського з гарним відчуттям музичного стилю і дуже ритмічно. Виявила дійсний талант. Оксана Романяк грала „Малий Марш" і „Танок" — А. Фоменка. Її гра виявила підготованість до заавансованих творів. Дануся Казанівська грала Д. Скарлятті „Арію з Варіяціями" дуже музикально, „Колискову" — Косенка з гарною кантиленою, а „Малий Жарт" — Кабалевського виявив її талант, технічну легкість та блискучість, як теж великі можливости виконувати сольові твори та їх музикально інтерпретувати. Таня Дяків грала „Гавот" — Баха у доброму стилі і виявила інтелігентний підхід у „Дзвонах" і „Пташниці" — Ґріґа. Леся Маланчук грала „Сарабанду" — Гендля з гарним тоном, однак дещо заскоро. Бетховена „Три Вальси" грала музикально і в доброму стилі. Надя Железівська грала „Тарантеллю" — Печонки і „Араґонез" — Массенета і виявила музичний темперамент, фразування. Технічна контроля дасть їй блискучу техніку. Люба Железівська грала „Павану" — Рамо і „Другий Вальс" — Годарда. Її ніжна та елеґантна гра виявила піяністичні можливості. Ольга Яриченко грала „Пісню Потічка" — Ляка і „Сюїту" — О. Пінто „Спогади з Дитячих Літ". Вона виявила піяністичний талант, добрий смак, музикальне відчуття і блискучу техніку. Марта Шараневич грала Баха „Аріозо". Вона має гарний тон. Особливо гарно вийшов басовий супровід у лівій руці. Також технічно її гра була знаменита у „Метелику" — Ґріґа і виявила музичний темперамент у „Сакро Монте" — Турїна. Леся Михайлів у сюїті „Поеми Моря" — Е. Вльоха виявила гарне, музикальне відчуття та акцент в супроводі лівої руки. Вона відтворила музикальну ідею Е. Вльоха. Едвін Кар грав „Рондо Алля Турка" — Моцарта і „Танок Відьом" — Маґдовела. В Моцарті дав гарний стиль, а в „Танку Відьом" поборов технічні труднощі. Авра Середа грала Шопена „Прелюд дес-дур" і „Вальс ціс-моль". Гра її виявила добрий смак і тонкість. У Гайдена „Концерті д-дур" вона блискуча відповіла технічним вимогам концерту.

Йоган Гролле

б. дир. „Сетлемент Мюзік Скул" у Филаделфії

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Бельгії

УКРАЇНЦІ НА РОБІТНИЧІЙ КОНФЕДЕРАЦІЇ

26 і 27 червня відсвятковано в місті Ганді 65-річчя християнського синдикалізму та 60-річчя Конфедерації Християнських Синдикатів у Бельгії. Українські робітники в Бельгії, зорганізовані в рядах Спілки Українських Робітників, взяли зорганізовану участь у цих святкуваннях — із своїми прапорами та в національних строях. В цьому подвійному ювілеї взяло участь 80 тисяч осіб. Конфедерацію Українських Вільних Професійних Організацій та Об'єднання Українських Робітників Франції репрезентував пан Іван Попович із Парижу.

У Франції

КРАЙОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ОУРФ

19 і 20 червня відбулася в Парижі Перша Крайова Конференція Об'єднання Українських Робітників Франції. Наради проходили ділово і на високому рівні і були немов підготовкою до 10-річного ювілею УОРФ, який припадає на найближчий 1955 рік.

Реферати виголосили: Іван Попович, д-р Волод. Нестерчук, Юліян Заблоцький і Микола Вернигора.

Звітували про діяльність поодиноких Філій їхні голови, або окремо для цього уповноважені делеґати, а в дуже оживленій і речевій дискусії над звітами взяли участь майже всі делеґати і учасники Конференції. Дискусія була дуже щирою та одвертою. Діяльність Головної Управи, як теж Управ поодиноких Філій і Гуртків ОУРФ була піддана здоровій критиці і самокритиці. Вся дискусія була творчою, будуючою. Критика і самокритика мали одну-єдину ціль: на помилках, недотягненнях і невдачах, але так само і в першу чергу на успіхах, виявити і навчитися, як ще краще працювати в майбутньому, щоб у новому 10-річчі добитися ще поважніших і кращих успіхів.

В неділю, 20. 6., учасники Конференції взяли участь у Богослуженнях — у церкві УАПЦ та в базиліці Сакре-Кер, де цього дня, в підземеллях базиліки відправив урочисту Сл. Божу, ген. вікарій о. М. Ван де Малє.

В Німеччині

ВІДПОЧИНКОВИЙ ТАБІР ДЛЯ ДІТЕЙ

Відпочинковий літній табір відбудеться від 20 липня до 10 серпня ц. р. в гірській підальпійській околиці, над рікою Лех в Драв б. Шонгав. В таборі беруть участь українські діти віком від 7 до 18 років. В першу чергу узгляднюватимуться прохання про прийняття дітей-видужуючих, недоживлених та анемічних. Кошти удержання та подорожі покривають організатори; батьки, які мають можливість заплатити, повинні покрити частину коштів утримання дітей.

Дітей приймається з терену Німеччини та Австрії. Приміщення табору є в лісі в шатрах (для старших дітей) і в будинку для менших та хворих дітей.

В Югославії

15 РОКІВ НЕ БАЧИВ УКРАЇНСЬКОГО ЧАСОПИСУ

Пан П. Ш. написав листа до лондонської „Української Думки", в якому заявляє, що він, живучи в Югославії, вже 15 років не бачив українського часопису ані української книжки.

„Воєнна завірюха та післявоєнні злидні порвали зв'язки з українським культурним рухом, як в рідному краю, так і заграницею.

Зовсім припадково — Бог один лише знає через кілька рук, вона попала до моїх рук „Українська Думка". Як я зрадів нею! Утішився, як мала дитина. Я гадав, що сьогодні ніякої української преси у світі немає, а то бачу, що не так, що ще не вмерла ненька Україна і, хоч вона скатована, змордована та окута ворожими ланцюгами, вона все ж таки живе та жити буде, поки на світі б'ється хоч одне українське серце".

Вступайте в члени УНСОЮЗУ!

ПРАЦЯ
HELP WANTED—FEMALE

МАНІКЮРИСТКА
Досвідчена — Голоситись
VICTORIA BARBER SHOP
131 W. 51st Street
N.Y.C.

КОСМЕТИЧКА
Досвідчена у всіх ділянках свого фаху. Повний або частинний час. Добрі години, добра платня. Приємні умовини праці. Голоситись:
3053 Nostrand Ave., B'klyn
Phone DE 9-9352

COUNTER GIRL
Experienced — to work in fully air conditioned Luncheonette. Good pay & good tips. Hours 7:30 A. M. to 4:30 P. M. Apply: 2712 — 3rd Ave. (nr. 144th St.) Bronx
Phone MO 9-8057

COUNTER GIRL
з досвідом у пекарні.
Стала праця. Приємні умовини праці. Голоситись:
28-08 Steinway Street
Astoria, L. I.

Косметичка
з досвідом у всіх ділянках свого фаху. Повний або частинний час. Висока платня. Приємний "air conditioned" сальон.
Телефонуйте:
LO 1-1010 or VA 5-6420

CROCHET BEADERS
HAND EMBROIDERERS
ТАКОЖ КОНТРАКТОРИ ДО РОБЛЕННЯ ВЗОРІВ
Добра платня — стала праця.
WA. 4-4495

COUNTER GIRL
Стала праця. $25 тижнево плюс типси. Приємні умовини праці. Проситься не телефонувати — голоситись особисто:
237 E. 161 ST., BRONX

FINGERWAVER-MANICURIST
Досвідчена у всіх ділянках свого фаху. Стала праця. $55 і комісове. Приємні умовини праці. Голоситись
Center Beauty Salon
119 W. 49 St., N.Y.C.
Phone CO 5-8944

Потрібно Кельнерок
4 P.M. до 12 вночі. Прошу голоситись:
HUB DINER
278 Wastchester Av., White Plains
Tel. WH 8-4544

ОПЕРЕЙТОРКИ
Досвідчені, Hemmers, Pressers при жіночих блюзках.
Стала праця.
DALLAS MFG CO.
6200 Hudson Av.
West New York, N. J.

ФРИЗІЄРКА
Досвідчена у всіх ділянках свого фаху. Модерний новий сальон краси. Добра платня. Приємні умовини праці. Голоситись:
Marcelle's Beauty Salon
228-10 Linden Blvd.
Cambria Heights
Phone LA 5-5444

ОПЕРЕЙТОРКИ ДО ВИШИВАННЯ
Bonnaz. — рисування взорів. Стала праця. Досконалі умовини праці.
Тел. KI 2-1550

Дівчата-жінки
з досвідом у пришиванні перел до светерів. Стала праця. Добра платня. Приємні й чисті умовини праці. Голоситись:
F. & F. Embroidery
589 — 8th Ave. (cor. 39th St.)
(23rd Floor) N.Y.C.

Фризієрка-Манікюристка
Досвідчена у всіх ділянках свого фаху. Платня і комісове. Приємні умовини праці. Голоситись:
Artistic Beauty Salon
138 W. 34 St., N.Y.C.
Phone LO 5-3902

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ...
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНГС!

НОВИНА! НОВИНА!
Вже появилося сьоме число Літературної Бібліотеки
ВОЛОДИМИР КРИМСЬКИЙ
ЕТАП
НОВЕЛІ:
Вогонь на морі — Провина — Втеча — Шляхи прямують на схід — Мертві світанки — Шукачі запропащеного щастя.
Двобарвна обкладинка роботи В. Крюкова.
Видавництво М. Денисюка
Ціна 0.80 дол.
Кошти пересилки платить Видавництво. — Замовлення виконуємо зворотною поштою. Замовлення і готівку (також поштовими марками) слати на адресу:
MYKOLA DENYSIUK
G. P. O. Box 1476
New York 1, N. Y.

ПРАЦЯ
Help Wanted—Male

АВТОМЕХАНІК
Досвідчений. Стала праця. Голоситись:
NEW WAVERLY GARAGE
118 Waverly Ave., Bklyn
Phone Main 5-9425

CAKE-BAKER
Стала праця. Побажано 7 днів тиж. Добра платня. Приємні умовини праці. Голоситись:
Three Star Bakery
616 E. 180 St., Bronx
Phone CY 8-7405

OIL BURNER SERVICE MAN
Повні кваліфікації в обслузі і направках. Тижнева платня або годинна ставка. Оплата залежна від кваліфікацій і досвіду. Госпіталізація, забезпечення і платні вакації. За зголошенням тел. GI 2-5900
FIORE BROS., INC.
40 LaSalle St.,
Elm Park, Staten Island

ФРИЗІЄР
з досвідом у всіх ділянках свого фаху. Новий модерний сальон краси. Добра платня. Приємні умовини праці. Голоситись:
Marcelle's Beauty Salon
228-10 Linden Blvd.
Cambria Heights
Phone LA 5-5444

ПРАЦЯ
Help Wanted Male—Female

КОСМЕТИК-КА
з досвідом у всіх ділянках свого фаху. Повний час. Добра платня. Приємні умовини праці. (Вл. пляжі). Голоситись:
Anthony's Beauty Salon
3318 Edgemere Ave., Edgemere, L. I. — Phone FA 7-9511

КОСМЕТИК-КА
Досвідчена у всіх ділянках свого фаху. Оперейтор. Повний час, стала праця. Добрі години. Приємний, "air conditioned" сальон. Голос.:
Lillian Shaw Beauty Salon
16 E. 54th St., N. Y. C.
Phone PL 9-5182

ФРИЗІЄР-КА
1 мужчина, 1 жінка. Оперейтори досвідчені у своїм фаху. Також 1 манікюристка. Голоситись:
1441 B'way, Hewlett, L. I.
Phone FR 4-0092

ФРИЗІЄР-КА
З досвідом. Добре просперуючий сальон краси. Добра платня. Приємні умовини праці.
ESTELLE WYLER, Inc.
715 — 5th Ave., N.Y.C.

MISCELLANEOUS

ВБИВАЄ КОМАХИ 50 FT. ДОВКРУГИ
Надзвичайний новий Sibco електр. випарник вбиває комахи, москіти, мурашки й ін. скоро без запаху, плямлення, гуркоту, обризкування, коли вживати як зазначено, або гроші назад. Торгов. модель $6.98. Для домаш. вжитку $4.98 за післяплатою. Пішліть чек або вишлемо COD і пошт. оплата.
SIBCO PRODUCTS CO.,
41 Rankin St., Newark 3, N. J.
MArket 2-4315

ШЕНШИЛІ
по гуртових цінах.
Першоякісні — $350 і більше.
Кожна кількість.
Пишіть по ціни.
Andes Chinchilla Sales
194 Route 17, Paramus, N. J.

Business Opportunity

SYOSSET, L. I.
Army-Navy Store
Спортовий одяг, дитячий та взуття. Ідеальне для подружжя. $3,000 за винайм і влаштування. Товар необов'язково. Положення в новім торговельнім центрі.
Власник Syosset 6-3620
Ju-12 B Rm 830, 11 W 42 St. NYC

CARTERET — Таверна, кухня їдальня 1-ий поверх; 10 умеб. кімнат 2-ий поверх. Дохідно на rooming house.
ТАКОЖ 2-род. дім, 4 ґаражі, крамниця з мешк., macadam площа до паркування, будинки в доскон. стані, бл. індустріяльного центру. Тел. CArteret 1-5715

LUNCHEONETTE—CANDY
Наріжний склеп. Рухливий бизнес. Добре для супружжя. Виряд. Власник мусить продати. Телеф. щоденно по 1 P.M.
GLenmore 5-5471
або зайдіть до
424 Nostrand Ave., B'klyn, N.Y.

STATIONERY STORE
Досконале купно з уваги на хворобу. Засноване понад 30 р. Dry Stationery, папіроси і забавки. Багато товару, нове устаткування. 7-кімн. апарт. ґараж, 2 лазнички, винайм на 13 р., рент $200 міс. $70,000 річ. прихід. продається зі стратою.
Lynbrook 9-9728 — 9-9745

Ставайте членами Українського Народного Союзу, в тимсамим і співласниками 15-ти мільйонового майна організації!

УКРАЇНСЬКІ ФОНОГРАФІЧНІ ПЛАТІВКИ
Заходіть або пишіть по українські й другі платівки. Висилаємо платівки по цілому світі. Пишіть щодня по український каталог платівок.
FOREIGN RECORD EXCHANGE
2219 West Chicago Avenue Chicago 22, Ill., U.S.A.

З „Канадійської Сцени"

КАНАДІЙСЬКА ОСЕЛЯ РІЗНОРОДНОСТЕЙ

Одна з найбільш замітних інституцій цього роду у світі — це Оселя Різнородностей („Верасті Віледж"), яка недавно відзначила п'яту річницю існування у своїх ультра-модерних приміщеннях на східніх передмістях центрального Торонта. Володарем у цій оселі є хлопець - каліка. Там він вивчає професію, до якої він є придатний, залежно від роду його каліцтва. Там він ходить до школи, втішається улюбленими розривками і ремеслом, залежно від його спроможностей бере участь у спорті та іншій діяльності, що допомагає йому осягнути повне й нормальне життя.

Раніше непрацездатного хлопця або каліку вважали малощо не тягарем для родини або суспільства, що ним треба опікуватися, якщо потрібно, і дати якунебудь маловажну працю, яка втримала б його при житті.

Сьогодні, завдяки старанням таких організацій як „Сосасті фор Кріпелд Чілдрен" та спортовцям, акторам, підприємцям і інших особам, які дають щедру підтримку їхній праці, такі інституції як „Оселя Різнородностей" перемінюють тих хлопців - калік у корисних, продуктивних, а передусім певних себе громадян. „Оселя Різнородностей" — одержала свою назву від „Клюбу Різнородностей у Торонті" (актори, артисти), який забезпечив найбільшу частину фондів на влаштування цієї оселі.

Хлопці, які перебувають в Оселі Різнородностей, ідуть туди з власної охоти і всі вони, звичайно, є добрими і повними ентузіязму учнями. Працедавці, звичайно, пошукують за такими, бо хлопець, який мусить пройти крізь життя з якимсь каліцтвом і який поборов цю перешкоду, вивчивши добре платну професію, є майже без винятку прекрасним працівником.

Найкращим доказом цього є гарні висліди праці випускників з „Верасті Віледж".

ГРОМАДСЬКА СИМФОНІЯ В КАНАДІ

Потрібно було аж 25 років, щоб Вінніпеґська Симфонічна Оркестра почала успішно працювати, але сьогодні виглядає, що вона стала вже постійною в музичному житті цієї країни. Вона не є найбільша в Канаді, ані не можна вважати її за найкращу. Одначе вона з певністю одна з найбільш ентузіястичних; це сміливий продукт трудного періоду росту.

У 1923 р. вперше пороблено заходи для зорганізування симфонії і спроваджено з Англії молодого диригента, Гю Росс, до Вінніпеґу, що мав тоді около 200,000 мешканців. Наступного року зорганізовано Фільгармонічний Хор і Вінніпеґський Оркестральний Клюб. Ці дві групи працювали до 1927 р., доки Г. Росс не від'їхав до Ню Йорку. Тоді оркестру розв'язано.

Другу симфонічну оркестру засновано у 1930 р. під проводом Пітера Темпел, іншого англійського музики. Він перебував на цьому пості до 1932 р. Тоді Вінніпеґ звернувся ще раз до Англії і спровадив вразливого й дуже культурного молодого чоловіка — Бернарда Вейлора. Оживлена оркестра зробила сміливий та імпонуючий початок, але вона спиралася головно на недільних концертах для слухачів у новій і гарній міській авдиторії на 5,000 місць. Це й спричинилося до її поновного упадку, бо деякі церковні групи внедовзі обурилися та осудили оркестру за те, що вона влаштовувала публічні виступи у святий день — неділю.

У 1939 р. зроблено чергову спробу організувати симфонію. Тим разом допомогла у тому ділі Канадійська Радієва Корпорація (СБС), яка в рямцях своєї радіопрограми з Вінніпеґу передавала „Літню Симфонію" під керівництвом Джофрі Вадінґтон. Справа набрала дальшого розмаху після війни, коли то вирішено зформувати симфонічну оркестру. Коли ж у 1948 р. з Галіфаксу спроваджено Волтера Кауфмана, теперішнього диригента, постала відповідна акційна спілка і оркестра розпочала діяти. Можна сказати, що Вінніпеґська Оркестра є справді оркестрою громадян. Серед 68 членів оркестри є лікарі, шофери, студенти, директори підприємств, господарі, реклямні малярі та професійні музики. Є серед них теж один помивач вікон, залізничий стрілочник, ювіляр, токарняний робітник і бібліотекар.

В місті, яке дійсно є головним джерелом музичних талантів нашої країни, оркестра має дуже мало труднощів у набуванні нових талановитих членів.

СЛАВНА „ПОТВОРА" З ОКЕНЕҐЕН

Одною з найбільших туристичних атракцій в Брит. Колюмбії є несміллива „праісторична потвора", що її звуть „Оґопоґо" і яка мала б проживати в водах озера Окенеґен. Оґопоґо показується людям від часу до часу, але завжди непередбачено. Деяка кількість зовсім тверезих мешканців містечка Кілована твердять, що вони „власними очима" бачили, як той „монстер" прогулювався на водах озера. На скелях можна ще й досі оглядати незугарні індіянські малюнки, які зображують потвору, подібну до велетенського вужа.

25 осіб, які запевняють, що бачили цю потвору на протязі останніх двох років, описують її як принаймні 20 стіп довгу, з тяжким вужоподібним тілом і конячою або цап'ячою головою. Часом бачили її, як вона плила незвичайно швидким темпом, а часами ліниво вигрівалася на поверхні води.

Було багато різних міркувань щодо справжньої природи цієї леґендарної потвори — чи це вуж, чи риба, чи може тільки продукт уяви. Однак чим би ця потвора не була, і як вона не виглядала б, — вона зовсім нешкідлива і притягає туристів у ті околиці.

КАНАДІЙСЬКИЙ ЖИВОПИС ДЛЯ НОВИХ ВАГОНІВ

Вісімнадцять канадійських пе
Вісімнадцять канадійських передових малярів одержали замовлення розмалювати живописні картини для декорації нутра нових залізничих вагонів, що їх цього літа розпічне вживати залізнича компанія СПР. Картини зображатимуть сцени з усіх канадійських красвих і провінційних парків.

● **Майора Джана Айзенгавера,** сина президента Айзенгавера, призначено тимчасовим адьютантом військового зв'язкового старшини в Білому Домі у Вашинґтоні з днем 22-го липня.

МАНА
Цікава повість з життя підсовєтської інтеліґенції!
ЦІНА $1.50
Замовляти в книгарні „Свободи" на адресу:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ПРО роман Василя Барки „РАЙ" писали вже літературні критики й звичайні читачі (Л. Луців, К. Кисілевський, М. Островерха, Л. Шанковський, Т. Т., О. Чернова, С. Карпевичева, Юрій Шерех і О. Решетило) і всі вони високо оцінили цей Барчин твір.
ЧИ ВИ ВЖЕ МАЄТЕ ЦЕЙ ВЕЛИКИЙ РОМАН
ВАСИЛЯ БАРКИ
„РАЙ"
Його можете купити в кожній книгарні, або просто в Видавництві:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.
Ціна тільки $3.00, які можете прислати в листі.

НОВІ ВИДАННЯ КНИЖОК
що їх можна дістати в книгарні „СВОБОДИ":
1. **Поміж берегами** — Д. Ярославська $2.20
Найцікавіша повість життя еміґрантів у Німеччині перед масовим виїздом за океан.
2. **Буря над Львовом** — В. Марська $2.20
Хвилююча повість з часів першої окупації Львова большевиками.
3. **Дочка Монтезуми**, — 2 томи, Г. Райдер Гаґґард $3.00
Надзвичайно цікава повість для юнацтва з часів завоювання Мехіко.
4. **Зелені Дні** — Л. Оленко $1.20
Перший і останній напівбіографічний твір юної письменниці, що трагічно згинула в 1945 р.
5. **Генерал W** — Б. Полянич $2.50
SVOBODA, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

REAL ESTATE

South Shore — Staten Island
Д. збудований 2 род. 6 кімн. новий, олив, огрівач, нов. дах, 55x100, зараз до зайняття. Зі стратою $11,500.
Ґросерия на продаж.
Морож. харчі й морожене, пов. виряд. Низ рент, також винайм 4-кімн. апарт. Дійсна биз. нагода за $2,500. Тел. власника:
DO 6-3878

119 АКР. ФАРМА, 119 акр. упр. землі, добра обора з 31 перегородами, 2 "silos", обора для молод. худоби, курник, 45 шт. худоби, чек за молоко $7,000. Різнородна машинерія з 2 тракторами. 11-кімн. дім, лазничка, огрівач, коминок, дерев. підлоги. "Macadam" дорога. Ціна $25,000.
МОЛОЧНА ФАРМА, 317 акр., обора з 40 перегородами, "silo" верч. криниця 160 ст., 21 дійних корів, 2 трактори, різн. машинерія. Гар. 7-кімн. дім, лазничка, огрівач, „Macadam" дорога, шкіл. автобус, пошта.
BAGNARDI REALTY
210 Main Street Oneonta, N. Y.
Телефон 2989

Посмертні Згадки

ПАВЛО АТРОХІН, довголітній член Т-ва Зап. Січ, відд. 371 У. Н. Союзу в Ньюарку, помер 9. червня 1954 в місті Red Bank, N. J. Покійний родився в Харкові на Великій Україні. Полишив дружину Гелену, 2 синів і 1 дочку. — В. Й П.!
Секретар.

МАГДАЛЕНА ВАЛОВІНА довголітня членка Т-ва Зап. Січ, відд. 371 У. Н. Союзу в Ньюарку, померла по довшій недузі 13. липня 1954 р. Покійна залишила сина Едварда і дочку Анну. Похорон відбувся в суботу 17 липня. — В. Й П.!
Секретар.

НОВИНКА
Радість нашим діточкам, поміч батькам і вихователям
— це книжечка —
ЛІТО
Збірник для дошкілля та для дітей нижчих клас.
На 48 сторінках чіткого друку, багато віршів, оповідань, пісень та гор для дітей.
Спішіть замовити в книгарні „Свободи":
Ціна лише 70 центів.
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

AUTO

ЧУДОВИЙ 1954 Р.
FORD
NO MONEY DOWN
FREE 2-Year Guarantee

LOOK! Highest Allowances Ever Offered

	'36-'42	'46	'47	'48	'49	'50	'51	'52
FORDS	$425	$550	$600	$650	$800	$950	$1100	$1450
CHEVROLETS	400	525	575	625	775	925	1050	1400
PLYMOUTHS	400	525	575	650	800	950	1000	1300
PONTIACS	400	575	625	625	975	1200	1450	1750
MERCURYS	425	575	625	650	900	1150	1250	1650
DODGES	375	600	650	700	900	1050	1250	1400
STUDEBAKERS	375	450	550	600	700	800	950	1150
BUICKS	425	600	650	750	1000	1100	1400	1800

ЖАДНІ ФІНАНСОВІ КОМПАНІЇ
За нашим новим платним пляном доставлять Вам авто включно забезпечення і низькі банкові проценти.
For
HIGHEST TRADE-IN ALLOWANCES
Питайте за JIM BROWN
JERSEY MOTORS
FORD DEALER
HOPKINS AV. & STATE HIGHWAY, JERSEY CITY
Between Blvd. and Summit Av.
OPEN 9 TO 9 AND SUN. JO 3-1313

REAL ESTATE

Cambria Heights — $16.900
Cambria Hts. наріж. мур. дім, 6 кімн., подв. ґараж, вел. кімнати, кухня, прибирал. в підвалі, овоч. і з квітами город, бл. всіх шкіл, церков, 6. особливостей, бл. укр. родини, автобус і сабвей на розі. Bendix Wsh. Mch. Westinghouse refrig. HO 5-1837

НОВІ ДОМИ — CITY ISLAND
5 кімн., лазничка, підвал, ґараж, мур. і асбестов. шінґлі, 1 год. від Times Sq. Плавання, лодкування, риболовля, школи, церкви, склепи. Телефонуйте або зайдіть:
NYE REAL ESTATE
284 City Island Ave., Bronx, N.Y.
CI 8-1090
Відтворено кожного дня.

Howard Beach
6½ кімн. дім, викін. підвал, ґараж на 2 авта, 80x100, чуд. красвид, патіо, охорон. вікна, олив. огрівач, догідні комунікації. Малий завдаток. Власник приймe морґедж. Тел. цілий тиждень. EN 2-4726.

Fishkill — New York
39 акр. — Albany Post Road
Ціна $16,500 на сплати.
Полож. в Dutches County. Мотель притулок, відпочинковий дім, школа, табір й інш. Догідна риболовля, полювання. Потік на посілості легко переробити на басейн. Пишіть: Murray, 12 Berkley St., Baldwin, L. I., або кличте: Baldwin 3-7747

Bergen Co. N. J.
Ramapo-Mountain Lakes
Площа 86x140 — $2,200
Pir Winter St. & Page Drive. Клюбовий дім, приват. озеро, купаль. басейн на посілості, багато можливостей.
Ju-12 Rm 830 11 W 42 St. NYC
N. Y. call Rector 2-3435
N. J. call PR 7-1357

Чудова прибуткова нагода!!
Flatbush suburb, Bergen Beach vic. B'klyn, N. Y. Чудовий 12-кімн. дім, 4 лазнички, вик. підвал, нове олив. огрівання, багато особливостей. 12 площ. Ціна $25,000. Продається цілість або частинно.
Власник ESplanade 7-6207
Ju-15 Rm 830, 11 W 42 St., N.Y.

'54 CHEVROLETS
"210" Deluxe. Мало зробл. миль.
Повна ціна $1,695
$250 завдатку, $42 місячно
Банкові сплати.
LEE OF FORT LEE
1 Block South G. Wash. Bridge
Opp. Lee Theatre, Fort Lee
Fort Lee 8-4322 Open Daily till 9

Подаємо до відома, що оголошення величини 1 інча через 1 колонку виносить $1.40. Проситься належитість (відповідно до величини огол.) пересилати разом з текстом.
Адм. „Свободи".

Хворі на Недуги Носа (Sinus) і Катару
ЗНАХОДЯТЬ ПОЛЕКШУ В ТЕРПІННЯХ ВІД ПРИПЛИВУ КРОВИ В НОСІ

Полекшу, що найменше від терпінь сайнуса, катару, смотолови, які повстають в наслідок припливу крови в носі, свідчать сьогодні звідомлення про успіх рецепти, яка є в силі зменшити цей приплив крови в носі. Чоловіки і жінки, які в наслідок сайнуса мають нестерпні болі голови забиті ніздря, болі вух, харкання і пчихання, стверджують блаженну полекшу після зажиття цеї рецепти. KLORONOL коштує $3, але беручи до уваги наслідки, це не є дорого, бо коштує тільки один цент за дозу. KLORONOL (увага, заживайте тільки так, як приписано) продається з гарантією звороту грошей.

Через спеціяльну оферту, читачі цего часопису можуть дістати KLORONOL по зниженій ціні. Треба лише вислати це повідомлення до SUMLAR CO., Dept. 197, 2700 Church Avenue, Brooklyn 26, N. Y., і дістанете дві $3 пачки за $5, отже $1 знижка як звичайна ціна. Не посилайте жадних грошей. Заплатіть почтареві при відборі.

Ім'я ____________
Адреса ____________
Місцевість ________ Стейт ____

РОЗШУКИ
Пошукую свого Брата ВАСИЛЯ РУРИЧА зі села Стрілки, повіт Старий Самбір. Сестра Марія. Писати на адресу:
M. SOCHECKY
136 Starr St.
Phoenixville, Pa.

MISCELLANEOUS
СТОВПИ ДО ВІШАННЯ БІЛЛЯ
Закладаємо і направляємо.
HUDSON COUNTY POLE CO.
Ft. of Caven Point Rd.
Jersey City, N. J.
HE 2-4350

РІЗНЕ

Машинки до писання
УКРАЇНСЬКІ Й АНГЛІЙСЬКІ
з подвійною азбукою
(Українська й Американська)
НАЙКРАЩИХ МАРОК
HANUSEY MUSIC CO.
244 W. Girard Avenue
Philadelphia 23, Pa.

Miami, Florida
Маємо кімнати до винайму.
Місячно або тижнево.
Пишіть або їдьте просто до:
Mr. & Mrs. M. SZPAK
257 N. E. 17th Terrace, Miami 32, Florida. — Phone 82-2692

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
У. Н. СОЮЗУ

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОД. МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЇЗДИ

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ЇЗДИ АВТАМИ
Постараємося для Вас про еґзамін Лайсенсу. Наші учні дістають диплом. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ і НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Залож. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
METROPOLITAN AUTO SCHOOL
155—2nd Ave., близ. 10th St.
NEW YORK CITY

ЦІКАВЕ ДЛЯ СТАРШИХ ЛЮДЕЙ!
Недавно лікарі зацікавилися Geriatrics-ом, це значить тією ділянкою медицини, яка займається вивчанням старшого віку і його недугами. Один із найбільших винаходів — було винайдення комбінації вітамін і мінералів, що їх найбільше потребують люди в старшому віці. Якщо Ви вважаєте себе „старшим", то Ви можете користати з цього винаходу, маючи нагоду приймати той рід і таку скількість цих вітамін і мінералів, скільки потребує Ваш вік.
Питайте свого лікаря, що це означає "GERIATRIC VITAMIN FORMULA". Якщо він гадає, що Вам вистачить приймати одну, то Ви можете дістати 50-денний запас GERI-TYNOL FORMULA, яка має 20 різних вітамін і мінералів. Прошу вислати цей купон до TYNOL CO., Box 321, Dept. 500, Croton-on-Hudson, N. Y. Пишіть читко свою адресу друкованими буквами на задній сторінці конверти. Ваш запас ми вишлемо Вам зараз і Ви мусите заплатити поштареві $4.00 плюс витрати поштові C.O.D. Це може виглядає на багато грошей, але це виносить тільки 10 цт. денно, отже так мала сума, яку кожний може видати для себе.

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 3311. Пропонова на допомога

Коли Тарзан дійшов до лісу, відлучився від товариства, і тоді, незавважений, підскочив до дерева. Зловісний усміх блиснув в його очах, коли він думав про наслідки свого пляну.

Перескакуючи по деревах навколо ловців, Тарзан поспішав через середню терасу, а запах приреченої чорної людини був сильний в його ніздрях.

Негайно він був саме над людиною. — Лізь на дерева!, — закликав він. — Я є ворог вашого пана і хочу допомогти вам в утечі.